

Uitbreiding van de EUREP-faciliteit

Een Strategische Stap voor de Euro

1/3

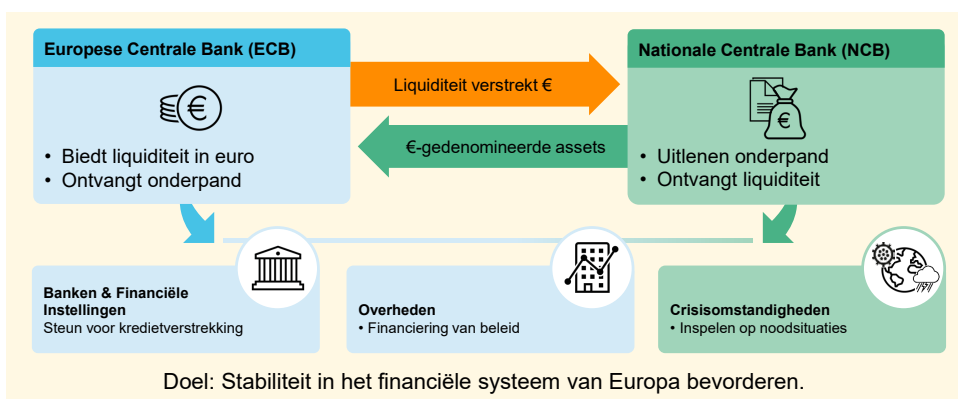
De Europese Centrale Bank (ECB) heeft aangekondigd dat haar EUREP-faciliteit (Eurosystem Repo Facility for Central Banks) vanaf het derde kwartaal van 2026 wereldwijd wordt opengesteld voor vrijwel alle centrale banken. Dit markeert een belangrijke ontwikkeling in de mogelijke versterking van de internationale rol van de euro als reserve- en handelsmunt, die kan bijdragen aan financiële stabiliteit wereldwijd. In de ECB blog over "Europe's "global euro" moment uit 2025, schetst Christine Lagarde de strategische noodzaak om de internationale rol van de euro te versterken via robuuste financiële noodoplossingen. De mondiale uitbreiding van de EUREP faciliteit is daar wellicht de meest concrete beleidsuitwerking van. Hieronder lichten we de belangrijkste aspecten toe.

Wat is de EUREP-faciliteit en hoe werkt deze?

EUREP is een repo-faciliteit die de ECB in 2020 lanceerde tijdens de coronacrisis. Via deze faciliteit kunnen centrale banken buiten het eurogebied tijdelijk euroliquiditeit lenen van de ECB. Dit gebeurt via een zogeheten terugkoopovereenkomst (repurchase agreement oftewel repo). Een centrale bank ontvangt euro's en verschaft tegelijkertijd hoogwaardig euro gedeneerd onderpand (zoals Europese staatsobligaties) aan de ECB. Na een afgesproken termijn koopt de centrale bank het onderpand weer terug van de ECB en betaalt het geleende bedrag plus rente terug. De rente op EUREP-transacties ligt boven de geldmarktrente. Dit is bewust gedaan zodat centrale banken hier alleen in noodgevallen gebruik van maken.

Hoe werkt de EUREP-faciliteit van de ECB?

Onderpand lenen tegen liquiditeit van de ECB

Implicaties voor de mondiale rol van de euro

Door EUREP wereldwijd open te stellen, vergroot de ECB de aantrekkelijkheid van de euro als internationale reserve- en transactievaluta. Met de wetenschap dat centrale banken in een crisis snel toegang hebben tot euroliquiditeit kan dit ertoe leiden dat de euro een groter aandeel van de mondiale deviezenreserves (huidig ongeveer 20%, tegenover ~57% voor de Amerikaanse dollar). Ook voor de euro als handelsmunt is dit positief: handelspartners kunnen naar verwachting veiliger in euro's factureren en lenen, met de zekerheid van een vangnet. Europese beleidsmakers zien deze stap dan ook als bevorderlijk voor de "monetaire soevereiniteit" van Europa en als een manier om minder afhankelijk te worden van de Amerikaanse dollar in het mondiale financiële systeem.

Wereldwijde uitbreiding vanaf Q3 2026

Aanvankelijk was EUREP beperkt tot een selecte groep centrale banken (voornamelijk in Europese buurlanden). Vanaf het derde kwartaal van 2026 stelt de ECB de faciliteit open voor vrijwel alle centrale banken ter wereld die voldoen aan bepaalde voorwaarden (zoals naleving van sancties en anti-witwasregels). Met een totale leenlimiet van €50 miljard functioneert EUREP als een permanent noodinstrument. Deze uitbreiding betekent dat centrale banken wereldwijd in tijden van stress toegang kunnen krijgen tot euro's zonder eerst een bilaterale afspraak met de ECB te hoeven maken. Belangrijk is dat de ECB de identiteit van centrale banken die gebruikmaken van EUREP vertrouwelijk behandelt, en alleen de totale uitstaande bedragen publiceert. Dit moet voorkomen dat er een stigma rust op het gebruik van de faciliteit.

Aanvullend op bestaande FX-swaplijnen

EUREP is een aanvulling op de traditionele FX-swaplijnen tussen centrale banken. Waar FX-swaplijnen doorgaans beperkt zijn tot een beperkt aantal grote centrale banken en geen onderpand vereisen, biedt EUREP een breed toegankelijk, onderpand-gedekt mechanisme. Beide instrumenten hebben hetzelfde primaire doel: centrale banken in tijden van crisis snel over buitenlandse valuta laten beschikken. Dankzij de permanente EUREP-regeling staat de ECB nu – net als de Fed via Fed-swaplijnen – paraat als wereldwijde 'lender of last resort'.

Toegankelijke liquiditeit en stabiliteit: Win-win voor centrale banken én euro-effecten

De verruimde EUREP-faciliteit biedt centrale banken wereldwijd, maar vooral in opkomende economieën, een vangnet. Dit voorkomt gedwongen verkopen van euro-obligaties en vermindert marktonrust tijdens crises. Centrale banken kunnen hun financiële instellingen steunen en valutamarkten stabiliseren zonder reserves te verkopen. Hierdoor blijft de markt voor euro-gedenomineerde effecten stabiel, dalen financieringskosten voor eurolanden en worden euro-obligaties aantrekkelijker als reserve. EUREP draagt zo bij aan meer liquiditeit en stabiliteit op Europese kapitaalmarkten.

Impact op de euro wisselkoers

In theorie kan een versterkte internationale rol van de euro ook tot een sterkere eurokoers leiden. Als meer centrale banken en beleggers euro's willen bezitten, zou de waardering van de euro ten opzichte van andere valuta, kunnen stijgen. Een sterkere euro heeft twee kanten: enerzijds drukt het de invoerinflatie (goedkopere import), wat de ECB kan helpen bij haar prijsstabiliteitsdoel. Anderzijds maakt een duurdere euro Europese exporten minder concurrerend wat de economische groei kan beïnvloeden. Dit vraagt om een delicate balans: de ECB wil de euro als wereldmunt versterken zonder de monetaire beleidsruimte te beperken. Tot nu toe is de toon vanuit Frankfurt positief, ECB president Christine Lagarde zei het volgende: "This facility also reinforces the role of the euro. The availability of a lender of last resort for central banks worldwide boosts confidence to invest, borrow and trade in euros, knowing that access will be there during market disruptions." De Europese Centrale Bank is van mening dat de voordelen voor de financiële stabiliteit en internationale positie van de euro opwegen tegen de mogelijke nadelen van een sterkere munt.

Conclusie

De uitbreiding van EUREP tot een wereldwijde faciliteit markeert een belangrijke ontwikkeling binnen het Europese monetaire beleid. De regeling vergroot de beschikbaarheid van euroliquiditeit voor centrale banken wereldwijd. De uiteindelijke impact op de internationale rol van de euro en op financiële stabiliteit zal afhangen van het gebruik van de faciliteit en bredere marktomstandigheden. Het verstevigt de pilaren onder de euro als globale munt. Voor de ECB betekent dit een stap richting meer strategische autonomie en een veiliger financieel systeem, waarin de euro naast de dollar een prominenter en stabielere plaats inneemt. De uiteindelijke impact op de internationale rol van de euro en op financiële stabiliteit zal afhangen van het gebruik van de faciliteit en bredere marktomstandigheden.